

NACKA
KOMMUN

MÖTESANTECKNING

Typ av möte: Nacka naturvårdsråd

Mötesdatum: 2021-03-29

Tid: 18.00-20.00

Plats: Digitalt, Zoom

Kallade: FÖRENINGAR

Boo Miljö- och Naturvänner,

Föreningen Rädda Ältasjön,

Nacka Miljövårdsråd,

Naturskyddsföreningen i Nacka Saltsjöbadens, Ronny Fors

POLITIKER

Hans Peters (C), ordförande

Peter Zethraeus (M), 1:e vice ordförande

FÖR KÄNNEDOM

Mats Bohman, Trafik- och fastighetsdirektör

Kristina Petterqvist, Enhetschef, Enheten drift offentlig utemiljö

Sandra Ermalm, Naturförvaltare

Birgitta Held Paulie, Miljöstrateg

Marika Zetterström, Landskapsingenjör

Marika Andersson, Belysningsingenjör

Ordförande
Hans Peters (C)

Sekreterare
Heidi Swahn

Justerande
Carina Andersson

Nr Ärende

1.	<p>Mötet öppnades Dagordning fastställdes.</p> <p>Till justeringsperson utsågs Carina Andersson, Nacka Miljövårdsråd</p>
2.	<p>Ny naturförvaltare samt ny ekolog Sandra Ermalm, ny naturförvaltare som ersätter Karl Bengtson, presenterade sig själv och sina uppdrag.</p> <p>Kristina Petterqvist, enhetschef drift- offentlig utemiljö, informerade rådet om att Matilda Apelqvist är anställdt som ersättare för Viveca Jansson. Matilda börjar sin anställning i sommar.</p>
3.	<p>Status på reservatsbildning Kristina Petterqvist redovisade status på reservatsbildningarna i kommunen.</p> <p><u>Baggenstäket kulturresevat</u> inväntar detaljplanearbete. Ärendet är tillbaka i miljö och markdomstolen.</p> <p><u>Skarpnäs</u> Arbetet går vidare med planering att går med ett samråd i höst. Workshop planeras för föreningar och friluftslivet gällande skötselavtal innan samrådet. Diskussioner pågår med markägaren om hur marken ska ägas i framtiden.</p> <p><u>Rensättra</u> Lagakraft 15 mars. Iordningställande pågår tex markeringar, stängel mm</p> <p><u>Ryssbergen</u> Samråd i bröjan av året. Nu pågår sammanställning av alla yttranden som inkommit.. Det är många synpunkter från föreningar och privatpersoner, de flesta tar upp att de önskar ett större naturreservatsområde. Diskussioner med de privata markägarna pågår gällande ersättning.</p>
4.	<p>Information om Nackas lokala åtgärdsprogram (vatten) Birgitta Held Paulie, Miljöstrateg, informerade om Nackas handlingsplan gällande vattendirektivet.</p> <p>I början av 2000- talet beslutade EU om ett Vattendirektivet . Syftet är att vi ska ta hand om våra vattenresurser så att kommande generationer ska få tillgång till vatten av bra kvalitet i tillräcklig mängd. EU:s medlemsländer ska vidta åtgärder för att skydda våra gemensamma vatten, för att uppnå och bibehålla god vattenstatus, både för människans och ekosystemens skull. Medlemsländerna ska säkerställa att vattnets status inte försämras.</p>

Vattendirektivet gäller för alla grund- och ytvatten. Vattendirektivet anger också ett gemensamt sätt att se på vad som menas med god vattenstatus. EU:s vattendirektiv har tagits fram av EU för att skapa en likadan förvaltning av medlemsländernas vatten.

Lokala åtgärdsprogram

- Vattendirektivet
- God ekologisk och kemisk status
- Åtgärdsprogram från Vattenmyndigheten inte tillräckligt detaljerade
- Lokal kännedom
- Bästa miljönytta för pengarna

Vattenförekomster

Vattenområden som vattenmyndigheten prioriterar kallas vattenförekomster och dessa har MKN, en status som definierar vad god status är för just den aktuella vattenförekomsten. I Nacka har vi **9** kustvattenförekomster, **2** grundvattenförekomster. **6** insjöar som är vattenförekomster och **en** preliminär vattenförekomst (Järlasjön).

Ett åtgärdsprogram innehåller följande

- Analys av avrinningsområdet,
- Analys av markanvändning
- Kartläggning av föroreningskällor inom avrinningsområdet
- Vattenutbytet ex. med angränsande vattenområden
- Interbelastning, fosfor avgång från sedimenten
- Beräkning av förbättringsbehovet för att nå god status
- Förslag på åtgärder

Bottensediment

För att åtgärda gamla synder som sedimenterat i bottenarna med bla höga fosforvärdena så behandlades hela sjön och sedimenten med aluminium. Aluminium binder starkt till fosfor så att inte fosfor blir tillgänglig för det biologiska livet. Aluminium är den vanligaste metallen i jordskorpan och används för vattenrening i både vattenverk och reningsverk. Under april 2020 fälldes fosfor i Järlasjön och Sicklasjön. Metoden är inte aktuell i Skurusundet då den interna belastningen inte var särskilt stor, ca 300 kg per år. Måste först åtgärda problem i angränsande vattenområden.

Åtgärder utöver dagvatten

- Enskilda avlopp
- Utbyggnad kommunalt avlopp
- Avloppspumpstationer, ledningsnät
- Hästgårdar
- Förorenad mark och sediment
- Båtverksamhet, båtbottnfärger, mottagningsstationer latrin, mm.

	<ul style="list-style-type: none"> • Fällning av fosfor <p>Vad behöver vi göra i Nacka kommun</p> <p>De lokala åtgärdsprogrammen ligger som ett beslutsunderlag för budgetarbetet för kommunen och Nacka vatten och avfall. Mycket av åtgärderna gäller NVOA som är största huvudmannen för dagvatten inom kommunen. Ibland kan det bli aktuellt med restaurering av ett vattenområde som ex fällning av fosfor i Järlasjön och Sicklasjön som utfördes 2020.</p> <p>Frågor</p> <p>Rädda Älta sjön frågade om det finns en prognos när det blir god status på Älta sjön.</p> <p>Birgitta svarade att det är miljö kvalitetsnormerna som ställer prognosen för vilket år det ska vara god status i en sjö. När det gäller Älta sjön är prognosen att det ska vara en god status 2027.</p>
5.	<p>Information om Mensättra våtmark</p> <p>Marika Zetterström, landskapsingenjör, informerade.</p> <p>Mål med projektet.</p> <p>Öka och stärka den biologisk mångfalden i området. Skapa en näringsfälla för att minska övergödningen i Sägsjön. Vara flödesfördröjande av vatten vid kraftiga regn. Våtmarken ger möjlighet till pedagogisk verksamhet för skolor och förskolor i området samt öka områdets rekreativa värden</p> <p>Nuläge</p> <p>Nacka kommun har fått beviljat bidrag från LONA.</p> <p>Projektering och framtagande av förfrågningsunderlag för restaurering och anläggning av Mensättra våtmark är utförd. Efter fördjupad miljöteknisk utredning har det framkommit att marken innehåller sulfidhaltiga leror, vilket vid uppgrävning orsakar försurning. Dessa leror måste nu hanteras eller fraktas bort från platsen, vilket är mycket kostsamt. Nacka kommun har fått beviljat bidrag från LONA.</p> <p>Förslag till åtgärd</p> <p>Efter dialog med bland andra Boo natur och miljövännen och Naturskyddsföreningen Nacka ser projektgruppen att man kan sänka ambitionsnivån och ändå behålla funktionerna och på så vis hålla sig inom uppsatt budget.</p> <p>Istället för stora djupa dammar, anläggs meandrande dike och flera översvämningszoner. Näringsfällan bibehålls</p> <p>Lägre ambitionsnivå på vägar och bryggor i området och istället anläggning av spänger och stigar. Viktigt att rekreations och pedagogiskt värde behålls</p>

	<p>Behålla mer av det befintliga vegetationen på platsen istället för att återställa och skapa nya ytor. Detta bibehåller och stärker den biologiska mångfalden och skapar en unik plats.</p> <p>Tidplan att få bygga i höst så att invigning kan ske sommaren 2022</p> <p>Frågor Naturskyddsföreningen uppskattar samarbetet och planerna . Föreningen har inventerat skogen som ligger utmed våtmarken och har konstaterat att den har väldigt höga naturvärden.</p>
6.	<p>Information om Nacka kommuns våtmarkskartläggningen Kristina Petterqvist informerade om våtmarkskartläggningen. Framtagen rapport kommer att skickas ut till alla föreningar.</p> <p>Uppdraget - Kartering av befintliga och historiska våtmarker i Nacka kommun Värden för biologisk mångfald, grundvatten, flödesdämpning och rening av vatten, samt förslag till restaurering och återskapande.</p> <p>Del 1. Kartering av befintliga och historiska våtmarker Del 2. Klassning av befintliga våtmarker utifrån den potential de idag har för biologisk mångfald, värde för grundvatten, reglering av flöden och rening av vatten Del 3. Förstudier för restaurering/återskapande av våtmarksobjekt samt beskrivning av metodik för anläggning och restaurering av småvatten.</p> <p>Det framkom att våtmarksarealen har minskat kraftigt under det senaste seklet, man räknar med att 90 % av våtmarkerna i Mälardalen har försvunnit.</p> <p>Biologisk mångfald Våtmarker utgör några av de artrikaste naturtyperna i Sverige och upp emot 800 våtmarksarter är idag hotade och därmed upptagna på rödlistan.</p> <p>Värde för grundvatten Våtmarkerna kan medföra att grundvattennivån upprätthålls.</p> <p>Flödesdämpning och rening Vattnet bromsas upp och magasineras i våtmarken. Våtmarker kan ha en dämpande effekt på översvämningar men också hålla vatten i torrperioder. Vattnet renas genom sedimentation och upptag från vegetation.</p> <p>Resultat Del 1 234 hektar befintliga och 377 hektar historiska våtmarker har karterats. Många historiska objekt saknas troligen.</p>

	<p>Del 2 Objekt som klassats högt i någon eller alla kategorier är till stor del stora objekt eller mosaikobjekt. Majoriteten av objekten ligger i södra kommunen och ett fåtal i norr.</p> <p>Del 3 Huvuddelen av de historiska våtmarkerna på kommunal mark som skulle gå att återskapa (till öppna våtmarker) ligger med få undantag inom befintliga arrenden. Åtgärdsförslag i Velamsund, Tattby och Skarpnäs samt generella åtgärdsförslag för att restaurera sumpskogar och myrar och anlägga småvatten.</p> <p>Vad karteringen kan användas till.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Restaurering och återskapande av våtmarker för biologisk mångfald, flödesdämpning och rening • Dagvattenplanering • Arbete med EUs vattendirektiv • Underlag för planering av grön-blå infrastruktur • Underlag för utredning av lokal bevarandestatus för hotade arter med koppling till olika typer av våtmarker • Planering av klimatrelaterade åtgärder, som potential för inlagring av organiskt kol i våtmarker <p>Frågan tas upp på nästa möte den 17 maj. Förslag är att detta är ett område där föreningar och enheten offentlig utemiljö kan samverka.</p>
7.	<p>Fråga från Rädda Ältasjön -Plastskräp i sjöarna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finns det en plan för att rensa sjöarna från skräp? <p>Kristina Petterqvist informerade om olika insatser med städning, informationskampanj på skolorna. Idag finns det ingen plan att plocka upp skräp som sjunkit till botten. Just nu ser vi inte att en sådan insats kommer att påverka statusen på sjön.</p> <p>Birgitta Held Paulie informerade att man inte hittat några farligt utsläpp i sjön. Däremot är det viktigt att rensa ytan och stränder – det ger mest utväxling att göra en dylik insats.</p> <p>Fråga Rädda Ältasjön – hur är det med mikroplaster när plastskräp bryts ned. Mikroplast är inte bra för miljön. Birgitta svarade att det är inte så mycket skräp i våra sjöar. Det som finns på botten är tex cyklar, shoppingvagnar etc.</p>

8.	<p>Fråga från Rädda Ältasjön - Ljusföroreningar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hur förhåller sig kommuner till ljusföroreningar? Att låta mörkret ta plats. • Finns det en policy på ljusföroreningar och vem gäller policyn i så fall för? <p>Kristina Petterqvist svarade att hon pratat med bygglovsenheten och de har inte fått en remiss från Stockholm angående ljussättning av byggnaden.</p> <p>Marika Andersson, belysningsingenjör.</p> <p>Störande ljus/ ljusförorening <u>Är oönskad effekt av utomhusbelysning</u> Exempel på störande ljus är:</p> <ul style="list-style-type: none"> • himlaglim (himmelströljus-diffust ljus) • ljus som påverkar djur och växter negativt. • ljus som påverkar oss människor i och kring våra bostäder negativt. • ljus som är distraherande för trafikanter • ljus som försvårar astronomernas arbete med att skåda stjärnhimlen. <p><u>Anledning till ljusförorening</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ökad tillväxt av mänskliga samhällen ökar mängden artificiellt ljus som orsakar störningar i dygnsrytmer • Ökning av artificiellt ljus 6 procent per år globalt • Fler och ljusintensiva (LED) lampor installeras på tidigare mörkbelagda ställen (bla husfasader, privata trädgårdar), småvägar i glesbygd • Större ytor belyses • Felaktig ljusplanering <p>Nacka kommun har tagit fram riktlinjer för offentlig utomhusbelysning.</p> <p>Förslag på framtida satsningar från energimyndigheten Utbildning – digitalisering och system, goda exempel, kommunikation, offentligupphandling Forskning – satsa på värdering av mervärden, välbefinnande och risker, samt på digitalisering och system, etablera testbäddar Samordning – innovationsnätverk, beställargrupp utomhusbelysning, samordning offentlig upphandling Regleringar och vägledning – förbättra och optimera regleringar och vägledning inom ekodesign, energimärkning, standarder, elnätsbestämmelser, byggregler, upphandlingskriterier etc. Statistik – kontinuerlig uppföljning av utomhusbelysning</p> <p>Frågor Rädda Ältasjön tackade för ett informativt och intressant föredrag.</p>
----	---

	<p>Föreningen förslår att det borde finnas ett samarbete mellan Stockholm och Nacka om Ältasjön. Föreningen föreslog att Nacka kommun tar kontakt med Stockholm och prata om serverhallen.</p> <p>Birgitta Held Paulie svarade att det inte finns något samverkansforum kring Ältasjön.</p> <p>Boo Miljö- och naturvänner frågade om man kan skriva in ljusfrågor i detaljplaner, skötselplaner etc.</p> <p>Kristina Petterqvist svarade att ljusregler inte kan skrivas in i detaljplaner. När det gäller naturreservat kan man skriva in regleringar i skötselavlat när det gäller ljussättning.</p>
9.	<p>Frågor från Nacka miljövårdsråd - Skydd av hotade arter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vilka konsekvenser kan det få i Nacka att en EU-dom nyligen skärper skyddet av hotade arter? Se https://www.dn.se/sverige/eu-dom-skarper-skydd-av-arter/ <p>Kristina Petterqvist svarade att det finns en pågående utredning om artskydd som ska vara klar i maj. Vi kan ta upp ämnet på kommande möte.</p>
10.	<p>Datum 2021</p> <p>17 maj 2021 27 september 2021 29 november 2021</p> <p>Föreningarna uppmanas att skicka in frågeställningar senast 26 april till mötet den 17 maj.</p>
11.	<p>Samverkan med Miljö- och stadsbyggnadsnämnden</p> <p>Nästa möte hålls den 17 maj 2021. Vid det mötet kommer representanter från miljö- och stadsbyggnadsnämnden att bjudas in för att diskutera frågor som berör exempelvis tillsyn, strandskydd och stadsbyggnadsprocessen. Föreningarna uppmanas att skicka in frågor så snart som möjligt så ansvariga tjänstemän eller politiker kan bjudas in till mötet.</p>
	<p>Till nästa möte:</p> <p>Fråga från Nacka miljövårdsråd angående Skuruparken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunens tillsyn och bygglovsfrågor <p>Frågor från Skuruparkens vänner angående tillsynen i Skuruparken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hur har kommunen organiserat tillsynen i Skuruparken? • Hur ser den utökade verksamheten ut till och med mars i år?

	<p>Fråga från Nacka miljövårdsråd Grön infrastruktur och biologisk mångfald.</p> <ul style="list-style-type: none">• Vilka överväganden och åtgärder gör Nacka kommun i arbetet med grön infrastruktur för att möjliggöra biologisk mångfald?
	<p>Ordförande tackade för ett givande möte och avslutade mötet.</p>